

Komentar kretanja u sektoru nebankarskih finansijskih institucija

Analiza Finansijskog sektora u BiH na polugodištu 2022. godine

Na finansijskom tržištu Bosne i Hercegovine, na polugodištu 2022. godine poslovale su 123 finansijske institucije, koje su uključene u redovnu statistiku Centralne banke BiH i to u Bankarskom sektoru 22 komercijalne banke i jedna razvojna banka i u sektoru Nebankarskih finansijskih institucija (u daljem tekstu se koristi statistički termin sektor Ostalih finansijskih institucija / sektor OFI) koji obuhvata: 25 osiguravajućih društava i jedno društvo za reosiguranje, 32 investicijska fonda, 5 lizing društava, 26 mikrokreditnih organizacija, 8 brokerskih kuća i 2 burze. Prikupljanje ove statistike se vrši u skladu sa međunarodnom metodologijom propisanom u MMF-om Priručniku za monetarnu i finansijsku statistiku (2000), putem jedinstvenog izvještajnog obrasca 2SR za banke i 4SR za nebankarske finansijske institucije (Standardized Report Forms / SRF). Korištenjem jedinstvenih izvještajnih obrazaca za predstavljanje bilance stanja moguće je proizvesti agregirane i harmonizirane podatke za razinu BiH.

Broj finansijskih institucija u BiH

<i>Finansijske institucije u BiH</i>	<i>lipanj.21</i>			<i>prosinac.21</i>			<i>lipanj.22</i>		
	FBiH	RS	Ukupno	FBiH	RS	Ukupno	FBiH	RS	Ukupno
<i>Banke*</i>	16	8	24	15	8	23	15	8	23
<i>Investicijski fondovi</i>	16	19	35	16	16	32	16	16	32
<i>Društva za osiguranje i reosiguranje</i>	12	14	26	12	14	26	12	14	26
<i>Brokerske kuće</i>	4	4	8	4	4	8	4	4	8
<i>Lizing društva</i>	4	0	4	4	0	4	5	0	5
<i>Mikrokreditne organizacije</i>	13	14	27	13	13	26	13	14	27
<i>Burze</i>	1	1	2	1	1	2	1	1	2
<i>Ukupno</i>	66	60	126	65	56	121	66	57	123

**Uključena Razvojna banka FBiH*

Ukupna aktiva finansijskog sektora u Bosni i Hercegovini je na polugodištu 2022. godine iznosila 43,6 milijardi KM i veća je za 278,4 milijuna KM ili za 0,6 % u odnosu na stanje na kraju 2021. godine. Najveći udio su i dalje imale banke koje su sudjelovale sa 88,0

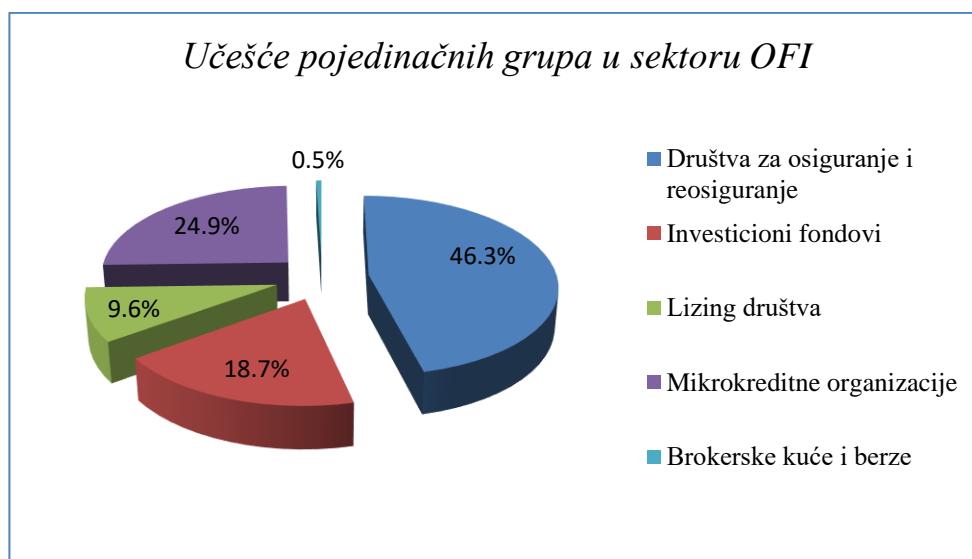
% u ukupnoj aktivi financijskog sektora. Društva za osiguranje i reosiguranje sudjeluju sa 2,4 milijarde KM, odnosno 5,5 % od ukupne aktive financijskog sektora. Uspoređujući sa stanjem na kraju 2021. godine, sve grupe iz sektora OFI bilježe porast aktive.

Financijski sektor u BiH (milijuni KM)

Financijske institucije u BiH	06/2021		12/2021		06/2022		Indeks rasta aktive	
	Aktiva	Udio (%)	Aktiva	Udio (%)	Aktiva	Udio (%)	06.2022/ 06.2021	06.2022/ 12.2021
Komercijalne banke	37.040,81	88,61	38.279,64	88,45	38.334,51	88,01	103,49	100,14
Društva za osiguranje i reosiguranje	2.279,49	5,45	2.326,68	5,38	2.416,53	5,55	106,01	103,86
Investicijski fondovi	835,29	2,00	943,41	2,18	978,82	2,25	117,18	103,75
Mikrokreditne organizacije	1.176,05	2,81	1.246,74	2,88	1.302,29	2,99	110,73	104,46
Lizing društva	444,70	1,06	458,03	1,06	499,04	1,15	112,22	108,95
Brokerske kuće	13,62	0,03	14,14	0,03	15,12	0,03	110,99	106,88
Burze	11,03	0,03	10,46	0,02	11,19	0,03	101,40	106,94
Ukupno za sektor	41.801,01	100,00	43.279,11	100,00	43.557,50	100,00	104,20	100,64

Sektor Nebankarskih financijskih institucija (sektor OFI)

Stanje ukupne aktive sektora OFI u BiH, na dan 30.06.2022. godine je iznosilo 5,22 milijarde KM i veće je za 223,5 milijuna KM ili 4,5 % u usporedbi sa stanjem na kraju 2021. godine, a u usporedbi sa stanjem na polugodištu 2021. godine, veće je za 462,8 milijuna KM ili 9,7 %. Najveću aktivu u okviru sektora OFI imaju osiguravajuća društva sa 2,4 milijarde KM (a što predstavlja udio od 46,3 % u ukupnoj aktivi sektora OFI), zatim slijede mikrokreditne organizacije sa 1,3 milijarde KM (24,9 % udjela), investicijski fondovi sa 978,8 milijuna KM (18,7 % udjela), lizing društva sa 499,0 milijuna KM (9,6 % udjela), preostalih 26,3 milijuna KM (0,5 % udjela) se odnosi na aktive brokerskih kuća i burzi u BiH.

U nastavku je data kratka analiza tri podsektora sa najvećim udjelom u sektoru OFI.

Društva za osiguranje i reosiguranje

Na tržištu osiguranja u BiH, na polugodištu 2022. godine, poslovalo je 25 društava za osiguranje i jedno društvo za reosiguranje, od čega 16 društava obavlja djelatnost neživotnog osiguranja, a 9 su kompozitna društva koja obavljaju poslove neživotnog i životnog osiguranja. Društva za osiguranje u BiH bilježe kontinuiran i stabilan godišnji porast aktive i imaju 46,3 % udjela u ukupnom sektoru OFI. Vrijednost bilančne sume sektora osiguranja (sa uključenim reosiguranjem) na dan 30.06.2022. godine iznosi 2,42 milijarde KM i veća je za 89,9 milijuna KM, odnosno 3,9 % u odnosu na stanje na dan 31.12.2021. godine, a u odnosu na isto razdoblje prethodne godine veća je za 137,0 milijuna KM ili 6,0 %.

Najznačajniji udio u strukturi aktive imaju ostali depoziti (oročeni depoziti kod banaka), vrijednosni papiri i nefinancijska aktiva (nekretnine). Ulaganja u vrijednosne papire, prvenstveno državne obveznice, bilježe kontinuiran rast i na polugodištu 2022. godine su veća za 5,0 % u odnosu na kraj 2021. godine, a u odnosu na 30.06.2021. godine za 14,2 %. U strukturi pasive najveći udio imaju bruto tehničke rezerve (koje su karakteristična stavka vezana za poslove osiguranja) koje su na dan 30.06.2022. godine iznosile 1,63 milijarde KM i veće su za 5,0 % u odnosu na stanje na kraju 2021. godine. U promatranom razdoblju, u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, bruto tehničke rezerve osiguranja bilježe rast od 7,1 %.

Investicijski fondovi

Ukupna aktiva investicijskih fondova na polugodištu 2022. godine iznosi 978,8 milijuna KM i veća je u odnosu na stanje na kraju 2021. godine za 35,4 milijuna, odnosno 3,8 %, a u usporedbi sa stanjem na polugodištu 2021. godine, veća je za 143,5 milijuna ili 17,2 %, što pokazuje da unatoč volatilnosti na tržištima, investitori biraju da ulažu svoja sredstva u investicijske fondove kako bi nadmašili stopu inflacije i kako bi izvršili divezifikaciju rizika na što bolji način.

Ulaganja investicijskih fondova u iznosu od 829,6 milijuna KM čine 84,8 % njihove ukupne aktive i manji su za 9,7 milijuna KM ili 1,2 % u odnosu na kraj 2021. godine, a u odnosu na stanje na 30.06.2021. godine, veći su za 43,1 milijun KM ili 5,5 %. U strukturi ulaganja investicijskih fondova najveći udio imaju ulaganja u vlasničke vrijednosne papire oko 54,5 %, zatim ulaganja u dužničke vrijednosne papire 35,0 %, ulaganja u depozite 7,8 % i najmanji postotak od 2,7 % se odnosi na ulaganja u nekretnine.

Mikrokreditne organizacije u BiH

Bilančna suma mikrokreditnih organizacija na polugodištu 2022. godine iznosi 1,30 milijardi KM i veća je za 55,6 milijuna KM ili 4,5 % u odnosu na kraj 2021. godine, a u odnosu na polugodište 126,2 milijuna KM ili 10,7 %. Od ukupne bilančne sume na mikrokreditne fondacije (MKF) se odnosi 562,2 milijuna KM ili 43,2 %, dok se na mikrokreditna društva (MKD) odnosi 740,05 milijuna KM ili 56,8 %.

Ukupni iznos plasiranih kredita kod mikrokreditnih organizacija na polugodištu 2022. godine iznosi 1,04 milijarde KM ili 79,7 % ukupne aktive. Promatrajući sektorsku strukturu, dominantan je udio mikrokredita odobrenih fizičkim osobama u visini od 97,3 %, a preostalih 2,7 % se odnosi na mikrokredite odobrene pravnim osobama. U usporedbi sa stanjem na kraju 2021. godine, mikrokreditni portfelj bilježi rast od 5,0 % (49,4 milijuna KM), dok je u usporedbi sa stanjem na polugodištu 2021. godine veći za 9,8 % (93 milijuna KM). Što se tiče preostalog dijela aktive, 7,3 % se odnosi na valutu i depozite, 6,7 % se odnosi na nefinancijsku aktivnu i ostatak se odnosi na vlasničke vrijednosne papire i druge račune potraživanja.

Osnovni izvor sredstava MKO su obveze po uzetim kreditima koje su na dan 30.06.2022. godine iznosile 664,6 milijuna KM ili 49,5 % ukupne pasive i veće su u odnosu na kraj 2021. godine za 38,4 milijuna KM ili 6,3 %, dok su u odnosu na polugodište 2021. godine veći za 77,9 milijuna KM ili 13,7 %. Ukupni kapital MKO na polugodištu 2022. godine iznosi 505,2 milijuna KM ili 38,8 % ukupne pasive i veći je za 21,5 milijuna KM ili 4,5 % u odnosu na kraj 2021. godine, dok je u usporedbi sa stanjem na polugodištu 2021. godine veći za 36,8 milijuna KM ili 7,9 %.